

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.001.01.2015
S/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/15/001 - Realizacja zadań z zakresu użyteczności publicznej przez spółki tworzone z udziałem samorządu terytorialnego – Miasta Szczecinek i Powiatu Szczecineckiego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Maciej Mikulski - specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93633 z 26 lutego 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Szczecinku Pl. Wolności 78-400 Szczecinek ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Hardie-Douglas – Burmistrz Szczecinka. (dowód: akta kontroli str. 95-97)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność Urzędu w zakresie nadzoru nad realizacją przez Komunikację Miejską Sp. z o.o. w Szczecinku³ zadań dotyczących świadczenia usług miejskiego transportu zbiorowego.

W latach 2011-2014 Spółka realizowała działalność podstawową, dotyczącą zaspokajania potrzeb zbiorowych w zakresie transportu miejskiego oraz prowadziła monitoring potrzeb w tym zakresie. Zadania realizowane przez KM zgodne były z umową Spółki. Miasto zapewniło w umowie KM zapisy umożliwiające prowadzenie nadzoru nad Spółką w szczególności poprzez powołaną Radę Nadzorczą⁴, której członkowie posiadali kwalifikacje do pełnienia tej funkcji.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zasiadania w składzie RN osób, które pełniły funkcje członków dwóch różnych rad nadzorczych w spółkach, będących jednoosobową spółką prawa handlowego utworzoną przez jednostkę samorządu terytorialnego, co było niezgodne z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁵,
- przyznaniu przez RN członkowi Zarządu KM świadczeń dodatkowych w zakresie pomocy materialnej na podnoszenie kwalifikacji w kwocie [...] zł oraz ryczałtu za używanie prywatnego samochodu dojazd lokalnych w kwocie [...] zł, z naruszeniem przepisów ustawy kominowej,
- świadczenia przez KM (zgodnie z wolą Miasta Szczecinek) usług w zakresie mycia i napraw pojazdów mechanicznych, wykonywania przeglądów technicznych pojazdów, sprzedaży części samochodowych, sprzedaży paliwa, usług przewozów

¹ Regon 000526890 – zwana dalej „Urząd”.

² NIK stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej „KM”.

⁴ Dalej „RN”.

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 254 – dalej „ustawa kominowa”.

⁶ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej – Dz.U. z 2014 r., poz. 782 ze zm. (zwanej dalej: uoip). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

⁷ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uoip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

na zlecenie oraz reklamy i innej sprzedaży, wykraczających poza sferę użyteczności publicznej, co było naruszeniem ograniczeń określonych w art. 10 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej⁸. Przychody osiągane z tej działalności w latach 2011-2014 stanowiły od 80,5% do 82,1% całości przychodów Spółki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zasadność funkcjonowania spółki dla realizacji wyznaczonych celów.

Opis stanu
faktycznego

1.1 Umowa spółki Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Szczecinku⁹ ze 100% udziałem Miasta zakładała jednoosobowy skład Zarządu spółki oraz trzysobowy skład Rady Nadzorczej¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 3-8)

Wysokość kapitału zakładowego wynosiła 8.870 tys. zł. W latach 2011-2015¹¹ uchwałami Zgromadzenia Wspólników¹² 6-krotnie dokonano zmian umowy spółki w zakresie działalności KM oraz dokapitalizowania wysokości kapitału zakładowego spółki. Ww. zmiany były potwierdzone zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym¹³.

W latach 2011-2014 Miasto Szczecinek wniosło do Spółki środki zwiększające kapitał podstawowy w łącznej kwocie 3.450 tys. zł w następujących kwotach i terminach:

- w kwocie 2.500 tys. zł na podstawie uchwały ZW nr 1/XIX/W/2011 r. z 10.01.2011 r. (zmieniona uchwałą ZW nr 9/XIX/W z 22.06.2011 r.) - wniesiono do Spółki w terminie w 7 ratach w okresie od 18.04.2011 r. do 18.08.2011 r.,
- w kwocie 600 tys. zł na podstawie uchwały ZW nr 1/XX/2012 r. z 21.09.2012 r. - wniesiono do Spółki w ratach w okresie od 28.09.2012 r. do 16.11.2012 r.,
- w kwocie 150 tys. zł na podstawie uchwały ZW nr 1/XXI/W z 15.05.2013 r. - wniesiono do Spółki 17.05.2013 r.,
- w kwocie 200 tys. zł uchwałą ZW nr 1/II/2014 r. z 14.11.2014 r. - wniesiono do Spółki 28.11.2014 r.

Ponadto właściciel KM corocznie dokonywał dopłat do kapitału zapasowego na pokrycie strat z działalności KM: w 2011 r. - 500 tys. zł, w 2012 r. - 1.500 tys. zł, w 2013 r. - 2.700 tys. zł, 2.060 tys. zł - 2014 r.

W ww. okresie przestrzegano warunków dotyczących liczebności składu zarządu i RN, wpływu środków na pokrycie kapitału zakładowego i wniesienia aportu rzeczowego do spółki.

(dowód: akta kontroli str. 3-17)

W latach 2011-2014 obok działalności podstawowej polegającej na świadczeniu usług zbiorowego transportu miejskiego w umowie spółki przewidziano działalność w zakresie: sprzedaży hurtowej i detalicznej samochodów osobowych, furgonetek i innych pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli, sprzedaży detalicznej części i akcesoriów do ww. pojazdów, sprzedaży hurtowej i detalicznej motocykli, ich naprawy i konserwacji oraz sprzedaży hurtowej i detalicznej części i akcesoriów do nich, sprzedaży detalicznej napojów i wyrobów tytoniowych (w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności), napojów alkoholowych i bezalkoholowych

⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236 ze zm. - dalej „ugk”.

⁹ Dalej „KM”.

¹⁰ Dalej „RN”.

¹¹ Do 31.03.2015r.

¹² Dalej „ZW”.

¹³ Dalej „KRS”.

(w wyspecjalizowanych sklepach), paliw do pojazdów silnikowych na stacji paliw, sprzedaży prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet, transport drogowy towarów, prowadzenia restauracji i innych placówek gastronomicznych, wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub wydzierżawionymi, wynajmu i dzierżawy samochodów osobowych i furgonetek, pozostałych pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli oraz maszyn urządzeń oraz dóbr materialnych gdzie indziej niesklasyfikowanych, przeprowadzania badań i analiz technicznych oraz działalności agencji reklamowej. Zakres działalności spółki określony w umowie został wpisany do KRS i wykraczał poza sferę użyteczności publicznej, naruszając ograniczenia określone w art. 10 ugk.

(dowód: akta kontroli str. 10-17)

Burmistrz wyjaśnił, że trudno odnieść się do zasadności dokonania takich wpisów do KRS, skoro to Sąd Rejestrowy takich wpisów dokonał. Oznaczać to może, że Sąd nie widzi przeszkód, aby Spółka prowadziła działalność w takim zakresie.

(Dowód: akta kontroli, str. 18-23)

1.2 W latach 2011-2014 zakres faktycznie realizowanych zadań KM mieścił się w katalogu zadań przewidzianych w umowie Spółki. KM realizowała zadania w zakresie m.in. lokalnego transportu pasażerskiego oraz żeglugi.

Przychody z działalności podstawowej KM, zawierającej się w sferze użyteczności publicznej, polegającej na świadczeniu usług zbiorowego transportu miejskiego osób (w tym żeglugi) wyniosły 3.578 tys. zł w 2011 r., 3.605 tys. zł w 2012 r., 3.638 tys. zł w 2013 r. i 3.596 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio 19,5%, 17,1%, 17,4% i 18,2% łącznej kwoty przychodów KM w danym roku. Ww. działalność przyniosła Spółce stratę w kwotach 3.449 tys. zł w 2011 r., 3.426 tys. zł w 2012 r., 2.603 tys. zł w 2013 r.¹⁴ i 2.271 tys. zł w 2014¹⁵ r.

(Dowód: akta kontroli, str. 24-25)

KM prowadziła monitoring realizacji zadania w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, tj. świadczenia usług zbiorowego transportu miejskiego. Na podstawie badań marketingowych przeprowadzonych w 2011 r. przez firmę Public Transport Consulting z Redy określono strukturę popytu na usługi w zakresie transportu zbiorowego na terenie Szczecinka, w tym niezbędne dane do szacowania liczby pasażerów korzystających z przejazdów bezpłatnych. Ilość zrealizowanych w 2014 r. przejazdów wyniosła 2.479,4 tys. (z tego 758,1 tys. na podstawie biletów normalnych, 1.425 tys. – biletów ulgowych, 246,3 tys. – przejazdów bezpłatnych). Liczba zrealizowanych przewozów pasażerów miała tendencję spadkową i wyniosła w 2013 r. 2.624,2 tys. zł, a w 2012 r. – 3.398,8 tys.

(Dowód: akta kontroli, str. 26-28)

Miasto Szczecinek jako właściciel KM zdecydowało, że KM poza świadczeniem działalności podstawowej, będzie zajmować się działalnością wykraczającą poza sferę użyteczności publicznej, tj.:

- sprzedażą paliwa w prowadzonej stacji paliw - przychody z tej działalności wyniosły 12.802 tys. zł w 2011 r., 15.356 tys. zł w 2012 r., 15.375 tys. zł w 2013 r., 13.871 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 69,8%, 73,1%, 73,4% i 70,1% przychodów KM,

- usługami mycia i naprawy pojazdów mechanicznych - przychody wyniosły 368 tys. zł w 2011 r., 510 tys. zł w 2012 r., 608 tys. zł w 2013 r., 652 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 2%, 2,4%, 2,9% i 3,3% przychodów KM,

¹⁴ Ze względu na sposób prowadzenia ewidencji księgowej wynik finansowy uwzględnia przychody i koszty związane z działalnością usług przewozów na zlecenie.

¹⁵ Ze względu na sposób prowadzenia ewidencji księgowej wynik finansowy uwzględnia przychody i koszty związane z działalnością usług przewozów na zlecenie.

- świadczeniem przewozów na zlecenie - przychody wyniosły 489 tys. zł w 2011 r., 556 tys. zł w 2012 r., 633 tys. zł w 2013 r., 621 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 2,7%, 2,6%, 2,9% i 3,1% przychodów KM,
- sprzedażą części samochodowych - przychody wyniosły 167 tys. zł w 2011 r., 305 tys. zł w 2012 r., 332 tys. zł w 2013 r., 547 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 0,9%, 1,5%, 1,6% i 2,8% przychodów KM,
- wykonywaniem przeglądów technicznych pojazdów w prowadzonej Stacji Kontroli Pojazdów - przychody wyniosły 371 tys. zł w 2011 r., 402 tys. zł w 2012 r., 325 tys. zł w 2013 r., 330 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 2%, 1,9%, 1,6% i 1,7% przychodów KM,
- reklamą i pozostałymi usługami - przychody wyniosły 567 tys. zł w 2011 r., 290 tys. zł w 2012 r., 28 tys. zł w 2013 r., 159 tys. zł w 2014 r., co stanowiło odpowiednio: 3,1%, 1,4%, 0,1% i 0,8% przychodów KM.

Dodatni wynik finansowy KM uzyskała na działalności w zakresie sprzedaży paliwa (226 tys. zł w 2011 r., 332 tys. zł w 2012 r., 346 tys. zł w 2013 r. i 354 tys. zł w 2014 r.), wykonywania przeglądów technicznych pojazdów (157 tys. zł w 2011 r., 150 tys. zł w 2012 r., 63 tys. zł w 2013 r. i 85 tys. zł w 2014 r.), przewozów na zlecenie (55 tys. zł w 2011 r. i 80 tys. zł w 2012 r.), reklamy i usług pozostałych (260 tys. zł w 2011 r., 245 tys. zł w 2012 r., 18 tys. zł w 2013 r. i 129 tys. zł w 2014 r.) oraz sprzedaży części samochodowych (49 tys. zł w 2012 r.).

(Dowód: akta kontroli, str. 24-25)

Ustalone
nieprawidłowości

W badanym obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Prowadzona przez KM działalność gospodarcza w zakresie sprzedaży paliwa i części samochodowych, mycia i naprawy pojazdów mechanicznych, wykonywania przewozów na zlecenie i przeglądów technicznych pojazdów oraz reklamy i usług pozostałych wykraczała poza sferę użyteczności publicznej i jej prowadzenie naruszało ograniczenia określone w art. 10 ugk.

W latach 2011-2014 z ww. działalności KM osiągnęła łącznie przychody: 14.764 tys. zł w 2011 r. (80,5% przychodów KM), 17.397 tys. zł w 2012 r. (82,9% przychodów KM), 17.301 tys. zł w 2013 r. (82,6% przychodów KM) i 16.180 tys. zł w 2014 r. (81,8% przychodów KM).

(dowód: akta kontroli str. 24-25)

Burmistrz Szczecinka – Jerzy Hardie-Douglas wyjaśnił, że u podstaw decyzji o zajmowaniu się przez KM ww. działalnością była chęć obniżenia kosztów funkcjonowania Spółki. Malejąca liczba podróżnych spowodowała konieczność corocznego zwiększania dopłat właściciela. Takie działanie miało bezpośredni wpływ na mieszkańców Szczecinka, gdyż zwiększające się dopłaty powodowały konieczność zabezpieczenia w budżecie Miasta coraz to większych kwot pokrywanych najczęściej z podatków. Zwiększanie dopłat musiało powodować wzrost obciążeń podatkowych dla mieszkańców. Rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności KM skutkuje dodatkowymi dochodami, pomniejszającymi straty Spółki i w konsekwencji dopłaty właściciela. Burmistrz dodał, że poziom przychodów z działalności podstawowej był ograniczany niskim poziomem cen biletów komunikacji, zaś wysokie przychody ze sprzedaży paliwa były odzwierciedleniem sukcesu działalności stacji paliw. Dzięki jej funkcjonowaniu w Szczecinku ceny paliw z najdroższych w okolicy (w obrębie 30 km) stały się najtańszymi, co odciąża budżety mieszkańców Miasta, a to wpisuje się w strategię władz Szczecinka. Według Burmistrza żadna istniejąca stacja benzynowa na terenie Miasta nie zbankrutowała, wiele podniosło jakość obsługi i poprawiło infrastrukturę oraz powstało dodatkowo kilka nowych stacji (np. Lotos, Intermarche). Pozostała działalność stanowi margines przychodów Spółki, niemniej także powoduje

obniżanie kosztów jej działalności.

(Dowód: akta kontroli, str. 29-32)

Ocena częściowa

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność KM w badanym obszarze.

2. Nadzór właścicielski nad spółką.

W umowie spółki zawarte zostały zapisy umożliwiające prowadzenie skutecznego nadzoru właścicielskiego poprzez działania RN. Do szczególnych obowiązków RN należał, m.in. stały nadzór nad realizacją uchwał Zgromadzenia Wspólników i działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, dokonywanie ocen sprawozdań Zarządu z działalności Spółki i sprawozdań finansowych w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami oraz stanem faktycznym oraz wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia strat jak również składanie ZW corocznego sprawozdania z wyników dokonanych ocen. Miasto Szczecinek zastrzegło sobie w umowie indywidualne prawo kontroli KM.

(Dowód: akta kontroli, str. 3-8)

W latach 2011-2014 skład RN był co najmniej trzyosobowy powołany – zgodnie z art. 215 § 1 ksh a kadencja rady trwała 3 lata zgodnie z art. 10a ust. 3 ukg. Wszyscy członkowie RN spełniali wymóg określony w art. 10a ust. 4 ukg, tj. złożyły egzamin w trybie określonym w art. 12 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji¹⁶ oraz przestrzegali zakazu określonego w art. 13 ukip w związku z art. 10a ust. 5 ukg.

(Dowód: akta kontroli, str. 18-23, 33-42)

Wysokość wynagrodzenia członków RN kształtowała się na poziomie 38,8 tys. zł w 2011 r., 42,4 tys. zł w 2012 r., 42,9 tys. zł w 2013 r. i 44,6 tys. zł w 2014 r. i nie przekraczała dopuszczalnej kwoty o której mowa w art. 8 pkt 8 ustawy kominowej. Członkowie RN nie otrzymywali świadczeń dodatkowych np. w postaci premii, nagród, wpłat na indywidualne konta emerytalne, dodatkowych umów cywilnoprawnych.

(Dowód: akta kontroli, str. 43)

W przypadku 5 z 7 członków RN nie naruszono zakazu art. 4 ust. 1 ustawy kominowej pełnienia funkcji członków dwóch różnych rad nadzorczych w spółkach, będących jednoosobową spółką prawa handlowego utworzoną przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego lub spółką w której udział jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby akcji. W przypadku 2 członków RN oraz członka Zarządu KM ww. zakaz został naruszony.

(Dowód: akta kontroli, str. not.)

Wysokość przyznanych wynagrodzeń dla członków zarządu KM nie przekraczała dopuszczalnej kwoty, o której mowa w art. 8 pkt 3 ustawy kominowej.

W latach 2011-2014 członek Zarządu KM - Romuald Szkiłądź otrzymał nagrodę roczną w kwocie [...] ¹⁷ zł, przyznaną przez ZW na umotywowany wniosek RN, tj. zgodnie z art. 5 ust. 3 i art. 10 ust. 2 i 4 ustawy kominowej. Zasady i tryb przyznawania nagrody rocznej oraz wzór wniosku o jej przyznanie określony został w myśl art. 10 ust. 8 ustawy kominowej w drodze uchwały nr 289/01 Zarządu Miasta Szczecinka z dnia 28.05.2001 r.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 216 ze zm. – zwana dalej „ukip”

¹⁷ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

(Dowód: akta kontroli, str. 45-49)

Członkowie Zarządu KM w latach 2011-2014 otrzymywali dodatkowe świadczenia:

- Romuald Szkiłądź – z tytułu odpawy w wysokości 3-miesięcznych zarobków (w 2013 r. w kwocie [...] ¹⁸ zł), tj. w wysokości dopuszczonej art. 12 ustawy kominowej oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop za lata 2011-2013 (w 2013 r. w kwocie [...] ¹⁹ zł),

- Tomasz Merk – z tytułu ryczałtowego świadczenia za użytkowanie prywatnego samochodu do celów służbowych dojazd lokalnych (w 2014 r. – [...] ²⁰ zł) oraz pomocy materialnej w postaci pokrycia kosztów przejazdów (ze Szczecinka do Krakowa i z powrotem) i noclegów (w łącznej kwocie [...] ²¹ zł).

Ponadto Dyrektorom Zarządu KM wypłacono w ww. okresie świadczenia socjalne z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz świadczeń „świętecznych” w łącznej kwocie, w tym R. Szkiłądź – [...] ²² zł (w latach 2011-2013) oraz z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i na podstawie wniosku związków zawodowych T. Merk – [...] ²³ zł.

(Dowód: akta kontroli, str. 50-51)

W latach 2011-2014 Miasto nie skorzystało z prawa przeprowadzenia indywidualnej kontroli KM. Burmistrz Szczecinka poinformował, że kontrolami Spółki z ramienia właściciela zajmuje się RN, która przedstawia wyniki kontroli oraz wnioski na swoich posiedzeniach, w których uczestniczy także przedstawiciel właściciela. Corocznie analizowane jest sprawozdanie finansowe Spółki oraz raport z badania bilansu przez biegłego rewidenta, a wynikiem tych analiz jest uchwała o udzieleniu bądź nieudzieleniu absolutorium Zarządowi i RN. W przypadku niezadowolenia z funkcjonowania RN właściciel dokonywał zmian w jej składzie.

(Dowód: akta kontroli, str. 18-23, 52)

Szczegółowy sposób działania RN określał regulamin zatwierdzony uchwałą nr 5/XIII/2005 r. ZW z dnia 17.06.2005 r. Zgodnie z § 3 i § 11 regulaminu RN w celu wykonywania swoich uprawnień mogła badać wszystkie dokumenty spółki, żądać od Zarządu i pracowników KM wszelkich sprawozdań i wyjaśnień, dokonywać rewizji stanu majątku oraz przeprowadzać kontrole tematyczne lub doraźne, z własnej inicjatywy lub na polecenie ZW.

(Dowód: akta kontroli, str. 33-36)

RN składała ZW coroczne sprawozdania z działalności KM za lata 2011-2014, w których opisywano sposób pełnienia nadzoru nad działalnością KM poprzez, m.in. opiniowanie wniosków Zarządu, nadzór nad realizacją uchwał, analizę i opiniowanie rocznej prognozy finansowej, wyników finansowych Spółki, istotnych dla Spółki zagadnień organizacyjnych i gospodarczych, ocenę zakresu oraz poziomu usług świadczonych przez KM, działalności inwestycyjnej i remontowej KM (w sprawozdaniach z lat 2011-2013), kontrolę poziomu zużycia paliwa (w sprawozdaniu z 2013 r.) oraz ocenę procesów konsolidacyjnych pomiędzy KM

¹⁸ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

¹⁹ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²⁰ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²¹ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²² Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²³ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

i Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej sp. z o.o. w Szczecinku²⁴ (w sprawozdaniu z 2014 r.).

(Dowód: akta kontroli, str. 53-63)

W latach 2011-2014 RN przeprowadziła kontrolę doraźną, dotyczącą funkcjonowania KM w zakresie rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych w sklepie przy stacji paliw – stwierdzono, że stosowane metody ustalania stanów magazynowych nie identyfikowały w sposób jednoznaczny braków, zalecono nie powoływanie przez Zarząd do składu komisji inwentaryzacyjnej osób powiązanych rodzinnie z osobami kontrolowanymi oraz obciążenie materialnie pracowników odpowiedzialnych za powstanie różnic.

(Dowód: akta kontroli, str. 64-66)

RN pozytywnie oceniała sprawozdania finansowe KM, sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wnioski Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia strat, wnosząc o udzielenie absolutorium dla Zarządu.

Według opinii RN, wynikającej z własnej oceny sprawozdań i opinii biegłego rewidenta, księgi rachunkowe Spółki prowadzone były rzetelnie i zgodnie z zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlały wszystkie zdarzenia gospodarcze istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej KM. RN zgodziła się z zastrzeżeniem zawartym w opinii biegłego rewidenta za 2011 r. odnośnie nieprawidłowego zadysponowania przez KM dopłat w kwocie 355,9 tys. zł poprzez dokonanie zmniejszenia kapitału zapasowego.

(Dowód: akta kontroli, str. 53-63)

W dniu 17.08.2012 r. RN zatwierdziła wstępne wytyczne w zakresie restrukturyzacji KM p.t. „Program poprawy wyników finansowych i płynności finansowej”, który zakładał, m.in. redukcję zatrudnienia w administracji i kierowców, wymianę taboru (sprzedaż 10 autobusów o największym przebiegu i zakup 10 busów na paliwo LPG), podwyżkę cen biletów, intensyfikację działań promocyjnych, obniżenie dodatkowych składników wynagrodzenia pracowników KM, zmianę formy zatrudnienia z pracownikami działalności komercyjnej.

(Dowód: akta kontroli, str. 67)

Ustalone
nieprawidłowości

W badanym obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2011-2014 w RN zasiadały osoby, które pełniły funkcje członków dwóch różnych rad nadzorczych w spółkach, będących jednoosobową spółką prawa handlowego utworzoną przez jednostkę samorządu terytorialnego lub spółką w której udział jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50% kapitału zakładowego, co było niezgodne z art. 4 ust. 1 ustawy kominowej.

Ww. naruszenie dotyczyło:

- Włodzimierza Tosika - będącego w okresie od 6.06.2011 r. do 1.04.2013 r. jednocześnie członkiem Rady Nadzorczej KM oraz Aqua Tour sp. z o.o. w Szczecinku (spółki ze 100% udziałem Miasta Szczecinek),
- Janiny Wawrzyniak - będącej w okresie od 28.06.2006 r. do 30.11.2013 r. jednocześnie członkiem Rady Nadzorczej KM oraz Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Czarnym²⁵ (spółki ze 100% udziałem Miasta i Gminy Czarne),
- Tomasza Merka – Dyrektora Zarządu KM, będącego w okresie od 30.08.2011 r. do chwili obecnej jednocześnie członkiem Rady Nadzorczej Miejskiej Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Szczecinku²⁶ oraz Aqua Tour sp. z o.o. w Szczecinku (spółek ze 100% udziałem Miasta Szczecinek).

²⁴ Dalej „PKS”.

²⁵ Dalej „PEC Czarne”.

²⁶ Dalej „MEC”.

(Dowód: akta kontroli, str. 20-23, 50-51, 68-80)

Burmistrz wyjaśnił, że z uwagi na słabe wyniki finansowe spółki Aqua-Tour członkowie jej rady nadzorczej pełnią swoje funkcje nie pobierając za to wynagrodzenia. Właściciel uznał więc, że nie ma przeszkód aby Włodzimierz Tosik był członkiem rady nadzorczej Aqua Tour Sp. z o.o. i KM oraz Tomasza Merka zasiadającego w radach nadzorczych Aqua Tour Sp. z o.o. i MEC. Właściciel KM nie miał żadnej wiedzy o tym, że Janina Wawrzyniak zasiadająca w RN KM jest jeszcze członkiem rady PEC Czarne.

(Dowód: akta kontroli, str. 29-32)

W informacji uzyskanych od głównego księgowego Aqua Tour Sp. z o.o. wynika, że w ww. okresie Tomasz Merk i Włodzimierz Tosik pełnili funkcję członka rady nadzorczej Aqua Tour Sp. z o.o. bezpłatnie. Wynagrodzenie Janiny Wawrzyniak z tytułu członkostwa w radzie nadzorczej PEC Czarne wyniosło w latach 2011-2013 łącznie [...] ²⁷ zł.

(Dowód: akta kontroli, str. 74, 81)

2. W 2014 r. na podstawie umów o podnoszenie kwalifikacji w formach pozaszkolnych z dnia 31.10.2014 r. i o używanie samochodu prywatnego do celów służbowych z dnia 1.07.2014 r. Dyrektorowi Zarządu KM przyznano świadczenia, polegające na:

- pomocy materialnej w postaci pokrycia kosztów przejazdów ze Szczecinka do Krakowa i z powrotem oraz noclegów zgodnie z harmonogramem zajęć studiów na Politechnice Krakowskiej i płatnych zwolnień z pracy przeznaczonych na zajęcia dydaktyczne (umowa z 31.10.2014 r.) – na jej podstawie wypłacono świadczenia w kwocie [...] ²⁸ zł,

- wypłacie ryczałtu za używanie prywatnego samochodu dojazd lokalnych (umowa z 1.07.2014 r.) – na jej podstawie wypłacono świadczenie w kwocie [...] ²⁹ zł.

(Dowód: akta kontroli, str. 50-51, 82-89)

Aneks nr 1/2015 do ww. umowy z 31.10.2014 r. z dniem 1.01.2015 r. wykreślono zapis przyznający opisaną wyżej pomoc materialną.

(Dowód: akta kontroli, str. 87)

Zgodnie z art. 5 ust. 1-3 i art. 11 ust. 1 ustawy kominowej Dyrektorowi Zarządu KM niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub rodzaju umowy cywilnoprawnej stanowiącej podstawę zatrudnienia przysługuje, wyłącznie wynagrodzenie miesięczne jak również przyznane świadczenia dodatkowe i nagroda roczna. Ww. świadczeniami dodatkowymi są świadczenia z tytułu zatrudnienia, w tym: bytowe, socjalne, komunikacyjne, oraz ubezpieczenia majątkowe i osobowe - inne bądź wyższe niż ustalone w regulaminach wynagradzania, zakładowych i ponadzakładowych układach zbiorowych pracy oraz w odrębnych przepisach.

Zgodnie z §2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi, oraz trybu ich przyznawania³⁰ Dyrektorowi Zarządu KM mogły być przyznane następujące świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia: nagroda jubileuszowa przyznawana

²⁷ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²⁸ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

²⁹ Wyłączono z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

³⁰ Dz. U. Nr 14, poz. 139.

nie częściej niż co 5 lat, odprawa pieniężna w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, zwana dalej "odprawą pieniężną", zwrot częściowych kosztów użytkowania udostępnionego lokalu mieszkalnego, w tym mieszkania służbowego; świadczenia związane z korzystaniem z częściowo odpłatnych usług telekomunikacyjnych; świadczenia z tytułu dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego, majątkowego oraz osobowego - w wysokości do 25% wyższej niż ustalona w regulaminie wynagradzania, zakładowym i ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy oraz w odrębnych przepisach.

Przewodnicząca RN – Janina Wawrzyniak w sprawie przyznania świadczenia z tytułu pomocy materialnej, wynikającej z umowy o podnoszenie kwalifikacji zeznała, że Dyrektor Zarządu został zobligowany do uzyskania kwalifikacji w zakresie miejskiego transportu zbiorowego w związku z prowadzoną działalnością Spółki. Decyzją RN została przyznana pomoc materialna pokrywająca część kosztów jakie Dyrektor Merk musiał ponieść. W ocenie Rady Nadzorczej były to działania dopuszczalne prawem. Janina Wawrzyniak w sprawie przyczyn zmiany ww. umowy dodała, że RN postanowiła, iż z dniem 1.01.2015 r. zwiększy wynagrodzenie Dyrektora Zarządu i zmieni sposób refundacji kosztów podnoszenia kwalifikacji.

Przewodnicząca RN w sprawie przyczyn przyznania ryczałtu za używanie samochodu prywatnego zeznała: *W Spółce nie ma osobowego samochodu służbowego do dyspozycji Dyrektora Zarządu, więc ryczałt za używanie samochodu służbowego rekompensował brak tego samochodu. Przyznanie ww. ryczałtu było konsultowane z Burmistrzem Szczecinka.*

(Dowód: akta kontroli, str. 90-93)

KM dysponowała służbowym samochodem osobowym na potrzeby administracji KM do dyspozycji Zarządu oraz (za zgodą Dyrektora Zarządu) pozostałych pracowników KM.

(Dowód: akta kontroli, str. 50-51)

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy kominowej za nieprzestrzeganie przepisów ustawy organy nadzorcze jednoosobowych spółek prawa handlowego utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego ulegają rozwiązaniu z mocy prawa.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność KM w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹ wnosi o:

1. Dostosowanie działalności KM do zadań mieszczących się w zakresie użyteczności publicznej.
2. Zapewnienie w składach rad nadzorczych spółek kapitałowych z większościami udziałem Miasta Szczecinek osób przestrzegających zapisy art. 4 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy kominowej.

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

3. Podjęcie działań organizacyjnych, zmierzających do eliminacji przyznawania członkom Zarządu KM świadczeń pieniężnych, naruszających zakazy ustawy kominowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Maciej Mikulski
specjalista k.p.

Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis